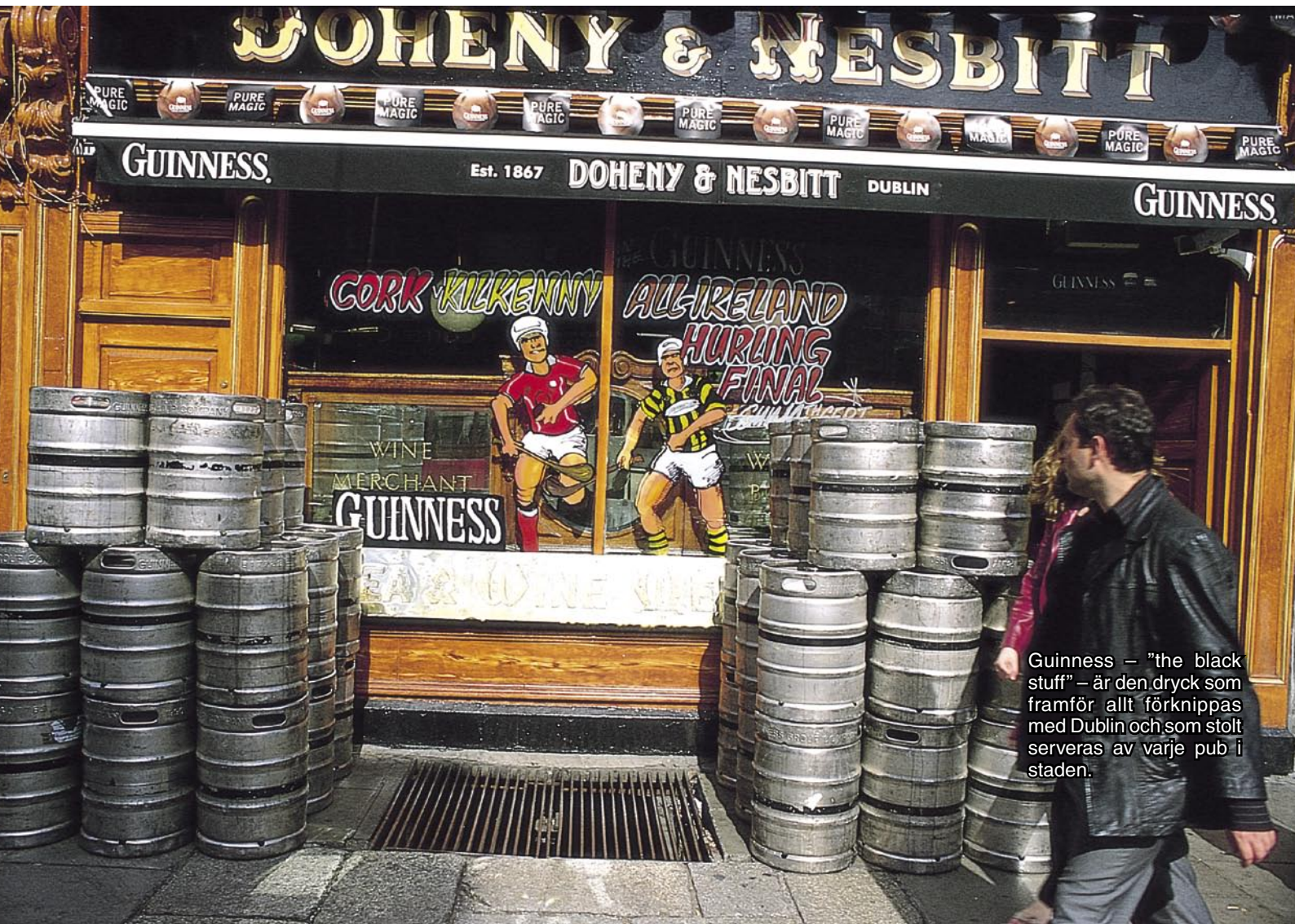

Gatumusikanter och gatuteater roar både dublinbor och turister.

Guinness – "the black stuff" – är den dryck som framför allt förknippas med Dublin och som stolt serveras av varje pub i staden.

Det svänger om Dublin

- innestad med genuin kulturcharm och häftig nöjespuls

Av LO Rindberg

Irlands huvudstad Dublin är en av Europas äldsta städer med genuin kulturcharm. Men det är också en stad med häftig nöjespuls och ett enormt utbud av musik och festivaler, klassiskt publikt, trendiga barer och restauranger samt attraktiv shopping. Turisterna strömmar till Dublin och tycks strunta i att priserna rakat i höjden sedan euron infördes som ny valuta. Den irländska huvudstaden har blivit en riktig innestad – det svänger rejält om Dublin!

På gågatan Grafton Street trängs dublinborna med besökare från hela världen som lyxshoppar i de eleganta butikerna från Saint Stephens Green i söder upp till College Green i norr. I eftermiddagsrusningen är det så mycket folk att alla gatumusikanter som annars brukar fylla Grafton Street trängs upp mot väggarna och tystnar.

Trendiga barer, klassiskt publikt

De nya trendiga barerna är till bristningsgränsen fyllda med glatt stimmande besökare. Men här är det sedan ett par år tillbaka slubblossat – Dublin blev redan i mars 2004 Europas första rökfria huvudstad. Innebär det verkligen att alla slutat röka? Nej, knappast, men rökarna har fått flytta ut på trottoaren eller till särskilda uterum.

I Temple Bar-distriktet mellan floden Liffey och Dame Street råder mera klassiskt publikt och här flyter folkströmmen lite lugnare mellan de mer än 50-talet

kulturcentra som etablerat sig med framträdande konstgallerier och musikscener av vitt skilda slag. Det råder en underbar atmosfär i dessa levande kulturkvarter, som dragit till sig massor av kreativa människor från olika delar av världen.

Miljonstaden Dublin expanderar

De dubbeldäckade öppna turistbussarna snurrar runt mellan innerstadens attraktioner och pratglada guider förevisar allt mellan den stora hungersnödens minnesmärke till den nya hoppfullhetens 120 meter höga Spira på O'Connell Street.

Irland och huvudstaden Dublin har verkligen genomgått en dramatisk social och ekonomisk förändring bara under det senaste decenniet. Utvandrarernas Dublin har blivit till Immigranternas Dublin med en hög andel invandrade östeuropeer, huvudsakligen polacker, som arbetar i den lönsamma byggbranschen. Här byggs ständigt nya kontor och bostadshus, hotell och restauranger. Miljonstaden Dublin expanderar.

Guinness och Jameson Whiskey

De klassiska turistattraktionerna i Dublin håller ställningarna; Guinness' Storehouse till exempel, det näst största och kanske mest välkända bryggeriet i Europa, som producerar många miljoner liter av den populära drycken, och som faktiskt lär vara Irlands största turistattraktion. Hit lockas besökarna för en

Författarmuseet på Parnell Square hyllar sina stora irländska författare med porträtt, byster och textpresentationer i det eleganta The Gallery of Writers, som också används för bland annat mottagningar och tillfälliga utställningar.

kunskapsrik rundvandring, som avslutas med att man får släcka törsten med den mörkgrumliga dryck, som elaka tungor alltid hävdar kommer från floden Liffey. Nej, det är en infam lögn, protesterar Guinness-älskaren.

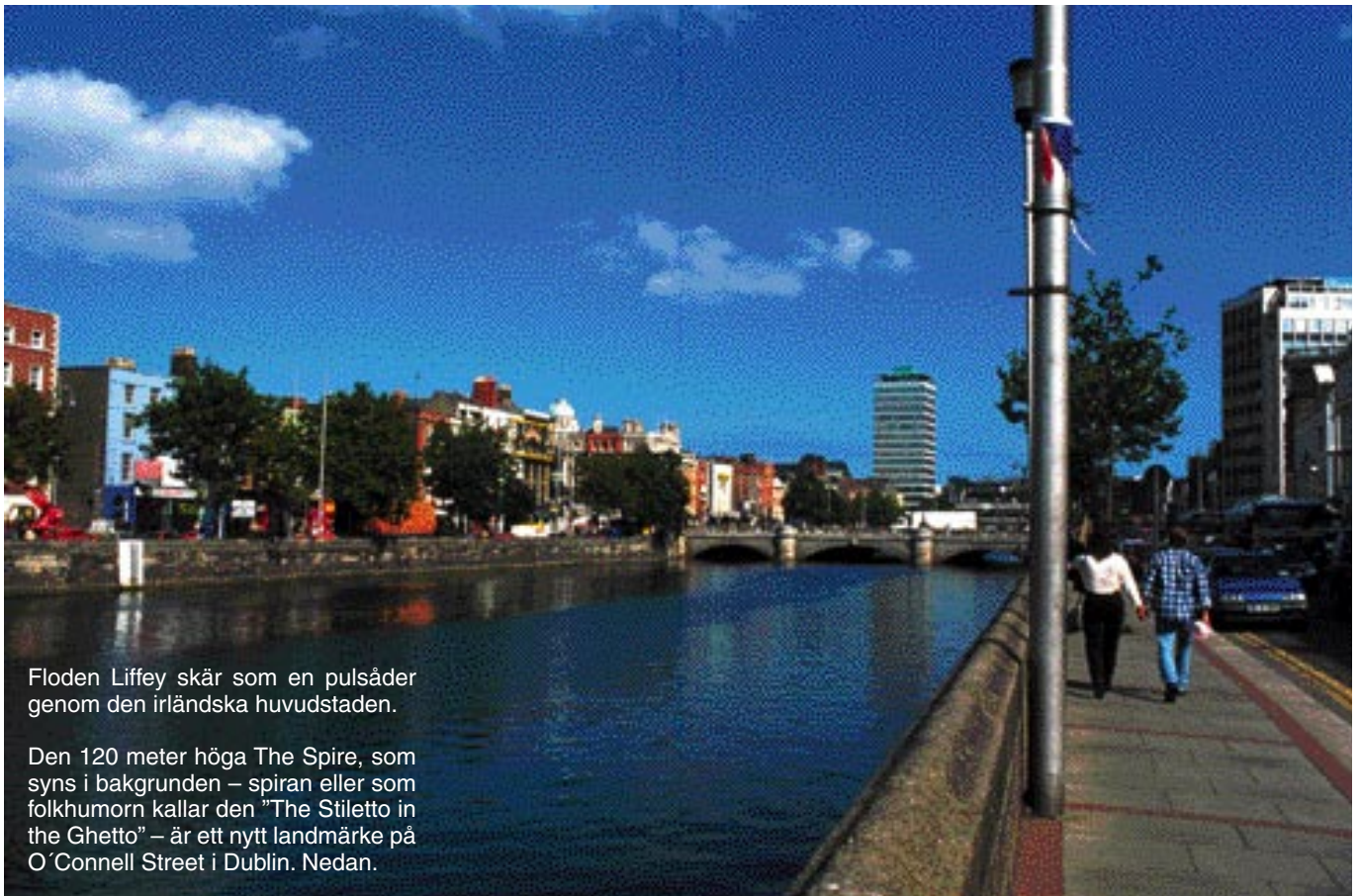
Ett annat populärt studiebesök i Dublin är det vid The Old Jameson Distillery, som numera är ett museum och äreminne över den irländska whiskeyns historia. Möjlighet till provsmakning finns förstås. Och i den gamla skorstenens topp är det numera utsiktsplattform med en fantastisk 360 grader vid utblick över den irländska huvudstaden.

De öppna sightseeingbussarna tar en från gytret vid Nassau och Dame Street ut till den väldiga Phoenix Park, som rymmer både Dublins Zoo, presidentpalatset, amerikanska ambassaden och flera mindre sjöar bland annat.

Sightseeing med 56 hållplatser

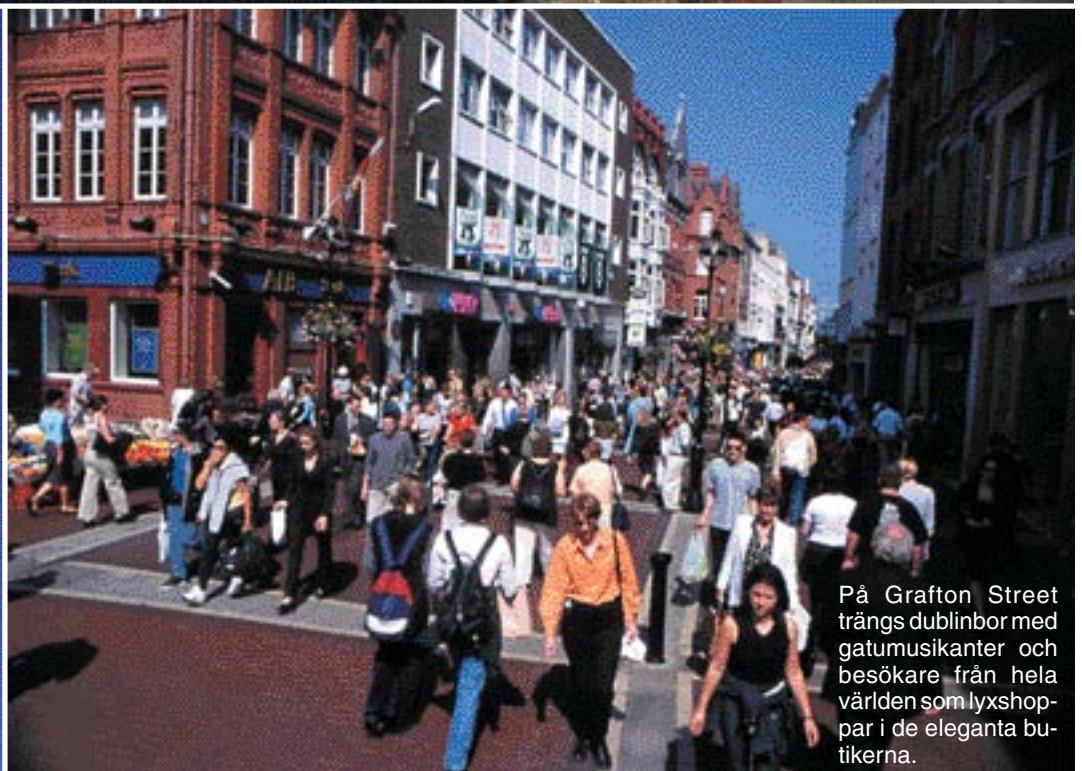
Men det fina med de här bussarna är att man kan hoppa av och på var man vill vid inte mindre än 56 olika hållplatser. De flesta av dem ligger vid toppintressanta kulturattraktioner och minnesmärken. Framför allt är ju Dublin en litteraturstad med världsberömda bibliotek, författarmuseer, bokantikvariat och spår efter många kända författare.

Om man vill göra en litteraturvända genom Dublin kan man till exempel börja med att stiga av vid Trinity College, Irlands äldsta universitet från 1592. Här ►

Floden Liffey skär som en pulsåder genom den irländska huvudstaden.

Den 120 meter höga The Spire, som syns i bakgrunden – spiran eller som folkhumorn kallar den "The Stiletto in the Ghetto" – är ett nytt landmärke på O'Connell Street i Dublin. Nedan.

På Grafton Street trängs dublinbor med gatumusikanter och besökare från hela världen som lyxshoppar i de eleganta butikerna.

► kan man i ett av världens förmodligen vackraste biblioteksrum, det två våningar höga 1700-tals biblioteket The Colonnades, bland två miljoner andra band, få se The Book of Kells.

Det är ett praktverk från 700-talet försett med överdådiga illustrationer. Det lär ha gått åt 185 kalvar för de skinn som The Book of Kells är skrivna på. The Book of Kells har varit en stor turistattraktion i Dublin sedan mitten av 1800-talet.

The Dublin Writer's Museum

Ett annat stopp värt att göra är vid The Dublin Writer's Museum på Parnell Square, som hyllar alla sina stora irländska författare, från de okända nedskrivarna av The Book of Kells till de världsberömda nobelpristagarna WB Yeats, George Bernhard Shaw, Samuel Beckett och Seamus Heaney. Samt alla de som inte fick Nobelpriset, men är världsberömda ändå, åtminstone här i Dublin:

John Millington Synge, Sean O'Casey, Flann O'Brien och Patrick Kavanagh till exempel.

Nu är vi definitivt inne på det litterära spåret och fortsätter entusiastiskt till ett annat världsberömt bibliotek i Dublin, nämligen Ärkebiskop Marshs bibliotek i närheten av St Patricks Cathedral. Det är ett av världens äldsta offentliga bibliotek och fungerar fortfarande som sådant. Det rymmer 50 000 band på olika språk,

Ha'penny Bridge är den äldsta gångbron över floden Liffey i Dublin.

förknippas med Dublin är James Joyce. Hans välkända gängliga gestalt ser man lite varstans. På en tvärgata till den livliga O'Connell Street promenerar han i egen hög person som staty, ivrigt fotograferad av turister.

Men James Joyce har också tillägnats två egna museer i Dublin. Det ena, The James Joyce Tower, ligger i Sandycove, 20 minuters tågresa söderut. James Joyce bodde själv här en kortare pe-

James Joyce är den författare som framför allt förknippas med Dublin.

riod i sin ungdom och det är här som upptakten till hans mest kända verk, romanen Ulysses, utspelar sig.

Ett annat James Joyce-museum ligger i centrala Dublin, men det är mer ett centrum för James Joyce-forskningen.

James Joyce fick aldrig Nobelpriset i litteratur, men det fick däremot Samuel Beckett. Idag finns det ett Samuel Beckett Centre vid Trinity

College, där hans skådespel ofta spelas.

Seamus Heaney är den senaste i raden av irländska Nobelpristagare i litteratur (1995). Han är mycket populär i Dublin och hedras med höga försäljningssiffror i bokhandeln.

De vackra, färggranna dörrarna är ett särskilt kapitel i Dublins arkitekturhistoria.

som stått uppställda på samma sätt i mer än 300 år.

När jag ändå är i dessa kroker går jag förstås in i St Patricks Cathedral, där en av Irlands tidigaste författare, Jonathan Swift (1667-1745), världsberömd för sitt satiriska verk Gullivers resor, har sin grav. Swift var född och uppväxt i Dublin.

Från Oscar Wilde till James Joyce

Oscar Wilde är en annan av Dublins tidiga litterära storheter. Efter studier vid Trinity College slog han igenom som bländande kvick konversatör och författare till sagor, noveller, essäer, dikter, komedier och en roman. Nu är han ihågkommen av sin hemstad med en minnesplatta på huset där han bodde i 23 år och i The Writer's Museum förstås.

Den förste irländare som tilldelades nobelpriset i litteratur var William Butler Yeats, född 1865 i Dublin, poet och dramatiker, som gärna behandlade folkliga irländska motiv. Yeats fick Nobelpriset i litteratur 1923 och nådde därmed världsberömmelse som poet.

Bara två år efter det att WB Yeats tilldelats Nobelpriset var det dags för ännu en irländare och dublinbo att få det, nämligen George Bernard Shaw. Idag kan man besöka hans födelsehus på Synge Street, som blivit museum. Shaw donerade bland annat royalties från sitt mest kända skådespel Pygmalion till National Gallery i Dublin, som tack vare den donationen kunde skapa förnämliga samlingar av konst.

Men den författare som framför allt

Dublins förträffliga teatrar

Har man mer kulturell ork och lust efter den litterära promenaden föreslår jag ett besök på någon av Dublins förträffliga teatrar. På Abbey Theatre, Irlands nationalteater, spelas nästan alltid någon av de stora irländska dramatikererna och The Gate har också en mycket intressant repertoar.

Kulturfestivalerna avlöser varandra i den irländska huvudstaden, de flesta under sommarhalvåret. I mars äger Saint Patricks Festival rum, i juni The Dublin Writer's Festival och den 16 juni varje år hedras James Joyce och hans Ulysses med The Bloomsday Festival. The Dublin Fringe Festival arrangeras i september och i oktober är det dags för The Dublin Theatre Festival. □